

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrto leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitive za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. Nezaprete reklamacije so poštne proste.

Kmetje slovenskoštajerski, v kateri tabor vstopimo?

(Dopis iz kmečkega peresa.)

Z ustanovitvijo takozvane „Narodne stranke“ se je namenoma od gotove strani vrgla baklja prepira in nesloge med naše ljudstvo. Ta nova lažn narodna stranka se hlina v svojem glasilu, da je prijateljica ljudstva, torej tudi prijateljica kmeta in delavca. A kako se to vjema z besedami strankinega generala dr. Kukovca, izgovorjenimi na ustanovnem shodu v Celju, ter v obče z delovanjem teh „narodovih“ prijateljev, to vemo kmetje dovolj jasno! Ta nikdar „narodna stranka“ oziroma njeni voditelji bi radi imeli nas slovenske kmete samo za nekako štafazo, sicer pa jim je skrb za narodni, kmečki blagor le deveta briga! To razvidimo kmetje sami dovolj jasno.

Ti lepi „čisti“ gospodje so črtali nadalje iz svojega „narodnega“, star del kmečkega slovenskega programa: krščanstvo! Ta je prava, „narodni“ gospodje, sedaj vas vsaj poznamo! Črtali ste vi „čisti“ gospodje iz programa ono idejo, katera je bila našemu slovenskemu kmetu-trpinu že od turških časov sem najbolj sveta, čez vse draga, katera mu je dala ono nepremagljivo moč, da je vstrajal naš praded-kmet v najhujših časih suženjstva in tlake in končno s to idejo si pridobil zlato svobodo: črtali ste krščanstvo! Če sicer ne naravnost pač pa po ovinkih, a že to je dovolj!

Ali bomo torej kmetje vstopili v ta tabor, v to stranko, ki zametuje to, kar je čuval narod naš kot najdražji biser? Ne, nikdar ne! Mi ostanemo zvesti samo oni stranki, ki se bode v resnici pote-

govala za kmečki stan, za procvit in izobrazbo ljudstva in ki bode imela na svojem praporu zapisano poleg narodnosti tudi — krščanstvo. Zatorej le na dan z potrebno kmečko zvezol! Naprej, rodoljubi, z njeno ustanovitvijo! Braislav.

O draginji mesa.

Dan na dan se čita v poročilih po časnikih in drugod o draginji mesa, večina jih kriči in pše, pa prav za prav nimajo niti pojma, kaj stane pridelovanje mesa, t. j. živinoreja. Poglejmo tedaj par volov s štirimi ali petimi leti. Ti tehtajo, ako je dobro pleme ter ako so se z izborno pičo oskrbovali, do 1300 kg, prodam pa jih k večjemu po 34 krajcarjev kilogram žive teže, tako da dobim za nje 442 gld. Torej pride povprečno za rejo in oskrbovanje na dan za par volov 12 krajcarjev. Sedaj pa naj mi odgovori, kdo more rediti eno goved za 6 krajcarjev na dan. Zelo sem radoveden, kateri izmed onih kričalcev bi mogel odgojiti par volov, ako mu plačam na dan 50 krajcarjev za rejo; tedaj bi stalo zgoraj označenih par volov 1768 gld. No, v tem slučaju bi se vsaj nekoliko plačala reja in stroški za oskrbovanje.

Pa mi bo marsikdo oporekal: saj ne stane pridelovanje krme kmeta toliko! Toda čuj!

Pri nas v Pesniški dolini, od koder gre daleč na okrog glas, da so izborni travniki, pridelali na enem nepognojenem oralu okroglo 1500 kg krme, dalo te stane 4 gld., davek 3 gld., ako si pa zadolžen, kar je žalibože pri današnjih razmerah skoraj povsod, in sicer recimo na oral 100 gld., je tedaj obresti 5 gld., tako imaš znesek 12 gld. Torej stane kmeta pridelovanje krme na svojem travniku 1 gld. 20 krajcarjev meterski stot. Vsakomur bo jasno, da za par srednjih volov, ako jih hočeš rediti, ne zadostuje skoro 10 kg krme na dan.

Razume se, da sem jemal prej pre nizke kakor previsoke številke.

Sedaj bo pač vsakomur jasno, kje tiči rak-rana, radi katere kmetijstvo propada. Mislil, da bodo naši g. poslanci upoštevali te vrstice, ako imajo kaj zmisla za kmečko korist, ker mi Slovenci se pač zaradi gospodarskega stališča nimamo potegovati za uvoz srbske živine, pač pa bi mogli kljub sedanjim cenam mesarji nekoliko ceneje prodajati meso, ako bi ne gledali na prevelik dobiček, kajti čez 35 do 36 krajcarjev žive teže se kg jako redko kje plačuje.

Pa akoravno bi cena živini nekoliko padla, ne verjamem, da bi se cene pri mesu dosti spremenile. Poglejmo na primer: nekdanj, še ne dolgo, je stalo 100 kg pšenice 12 do 16 gld., mnogokrat še več, danes pa jo prodaš po 6 gld. 100 kg. Kdaj pa je bil večji kruh, takrat ali sedaj? Tako dá na pr. 100 kg pšenice 40 kg lepe moke, katera se proda po 15 do 16 kr., tedaj ima že od te moke plačano vso pšenico, ostalih 45 kg moke in 15 kg otrobov pa ima za nameček.

Kaj ne da, obrtniki znajo! Ravno tako je pri mesu, potem pa kričijo: kmet je kriv.

Zato pač ni čuda, da gre kmetijstvo tako vztrajno k polomu. In naši kmečki poslanci pa živijo tam na Dunaju kar v en dan, mesto da bi dokazali tem kričalcem, kdo je kriv draginje mesa ter dokazali s številkami vzroke, zakaj avstrijsko kmetijstvo propada. (Opomba uredništva: To je pač neopravičena trditev! Da pri volilni reformi, ki je bila sedaj v zbornici na dnevnem redu, niso mogli govoriti o živinoreji, je samoumevno. Pač pa sta bila v tej zadevi pri poljedelskem ministru v imenu slovenskih poslancev dvorni svetnik Šuklje in naš poslanec dr. Korošec. Na propadanje kmečkega stanu je opozarjal dr. Korošec tudi v svojem govoru začetkom novembra) — Vsakomur mora biti jasno, da če mora tovarnar in obrtnik dajati blago ceneje kakor njega stane, pride danes ali jutri na kant. Ravno tako je pri kmetijstvu, kjer v sedanjih razmerah rastejo davki kakor gobe po dežju. Najhujše pa so še druge potrebnosti pri neznosnih visokih cenah, na pr. ako si moraš gospodarska po-

LISTEK.

Beli cvetovi.

Slika iz vojske. Spisal Fran Svoboda. Iz češčine prevel L. F.

Vzbudila me je mrzla, suha sapica. Okrog je bila tema. Nisem vedel, kaj se godi z mano, le podobe iz ravno pretečenih sanj so mi rojile po glavi. Obrnil sem se z obrazom kvišku in zdaj sem čutil debelo sukno svojega plašča in po obeh straneh speče vojake. Spomnil sem se, da smo ostali pozno po moči v svojih pozicijah po hudem boju in da se zjutraj začne nov boj. Odgrnil sem si ovratnik plašča z očij in gledal sem proti nebu. Bilo je temno in brez zvezd. Zrak je bil mrzel. Zdaj mi je še le prišlo v spomin, da naša stotinja leži na pokopališču pri stari cerkvi. Hitro sem se spomnil včerajšnjega boja, belega zidovja cerkvice, križev na pokopališču in desetnika Šime, ki je zadet od krogle, zaklical milo nekoga izmed svojih dragih, in na misel mi je prišel Járka, bojazljiv naš kadet, ki je spal zraven mene, in po noči, predno sva zadremala, mi pripovedoval o svojem drugu iz kadetne šole, poročniku Šalku, kateri je zblaznel in mahajoč z roko vedno govoril: „Tam malo naprej, tukaj nazaj!“ (Imel je baje fiksno idejo, da pregleduje vojaško izbo in da gleda, če so postelje v eni vrsti.)

Naslonil sem se na desni komolec in sem poslušal. Pod zidom je počasi korakala straža in zrak je dišal po tabaku. „Nekdo puši“, pomislil sem si in bilo mi je nekako tesno pri srcu.

„Járka, ali spiš?“ vprašal sem kadeta, s katerim sem bil zadnje dni jako zaupljiv. Bil je zavrt v plašč in kratko je dihal.

„Ne,“ odgovoril je tiho in se je vzdignil.

„Kako si spal?“ vprašal sem, tresoč se mraza.

„Slabo... jako slabo!“

„Zakaj? Mraz je bil, kaj ne da?“

„To nič ne de... toda sanje... imel sem strašne sanje! Pa tako strašne, da jih ne bom pozabil svoje žive dni.“

„Kakšne?“ vprašal sem in naenkrat se me je lotila močna razburjenost. Čuden strah me je prešinil in spomnil sem se pripovedke o strašni prikazni v starem gradu.

„Poslušaj torej!“ — pripovedoval je Járka, živši se bolje v plašč — „sanjalo se mi je, da smo na tem-le pokopališču. Ti, jaz in narednik Riha. Trava na grobih je bila razteptana in suha, v sredi med grobovi pa je bil vodnjak — več tak, kakoršen se večkrat vidi na dežali... in okrog so poskakovali in živžgali vrabci. Res čudno se mi je zdelo, da se na tem žalostnem in pustem kraju vrabci podé in razgrajajo. Šli smo proti mrtvašnici, ki je imela majhno okence brez stekla in široko streho, segajočo skoraj do tal. Riha nas je prisilil, da vstopimo noter v mrtvašnico. Tamkaj je bilo pusto in mrtvo. Skozi majhno okence je prihajalo malo svetlobe in v sredi je bil majhen oltarček, na katerem so gorele sveče. Zrak je bil težak in dišalo je po gnjilobi. V kotu med stebri so bila temna tajna vratica. Od začetka se nismo posebno zmenili za to čudno splotje, a kmalu nam je prihajalo bolj tesno pri srcu. Čujte, spregovoril je Riha naenkrat votlo,

tako, da se nam je zdelo, da njegov glas prihaja od nekd daleč, „ko bo dvanajst ura, odpró se ta-le vratica in pride notri smrt — smrt!“ ponovil je s poudarkom. „In kdor izmed nas ima jutri umreti, tega prime za roko in ga pripelje pred ta-le oltarček!“ Ozrla sva se ustrašena na oltarček in tebi je lice otemnelo.“

„Meni?“ spregovoril sem in srce mi je zatrepalo. Osupnil sem nekako in vroče mi je prihajalo.

„Pa zakašljaj si trikrat“, nadaljeval je Járka, dihajoč zdaj nagleje kot prej. „Zdaj se nas je strah lotil in gledali smo nepremično proti temnemu vходу. V začetku smo hoteli uiti, a nismo mogli, nekaka nevidna moč nas je ukenila v sredi mrtvašnice. Čakali smo, komaj dihajoč, da ura bje dvanajst. Naenkrat je začel zrak okrog nas nekako bolj tiščati, vsi smo obledeli, in od zunaj je bila ura počasi, votlo dvanajst. Poslušali smo in nepoznana tesnoba nas je obšla.“

Nekdo je potrkal močno na vratica. Dobro sem čutil, da ta glas ni tak, kakor če trkamó mi živi, ampak drugačen, jasnejši, in prišlo mi je na misel, da trka smrt z golim, kostenim kazalcem. Riha je pogledal name in lice mu je še bolj obledelo. Ti si bil zelo resnoben, pripravljen, naj se zgodi, karkoli hoče, in precej, ko je potrkal, si glasno zaklical: „Notri!“ In zakašljaj si.

V mrtvašnico je vstopila smrt. Ne velik, čokat, nenavadno močan okostjak širokih bokov in ram. Glava mu je bila nenavadno velika in kosti črnkaste, roke nekoliko predo'ge in prevelike.

Obrnili smo se proti prihajajoči smrti in vsi smo se po tvojemu vzgledu globoko priklonili. Ta je

Današnja številka ima „Naš Dom“ kot prilogo,

slojja popravljati, kjer sedaj rokodelci en dan več zaslužijo, kakor poprej en teden. Kje so pa delavci, družina in stotero drugih vzrokov, kar smo sami in nesami krivi, kar hočem v bodoče objaviti, ako mi sl. uredništvo dovoli, da bi naši gg. poslanci vsaj iz časnikov zajemali, ker drugače jako redko zahajajo med nas. (Opomba uredništva: Seveda bomo radi sprejeli take članke, toda opozarjamo na to, da so naši poslanci v zadnjem času bili vendar mnogokrat med ljudstvom. Tako je priredil, kakor povzamemo iz našega lista, dr. Korošec v kratki dobi svojega poslanstva 13 javnih volilnih shodov in tudi v Slov. goricah tri, pri obeh Sv. Jurjih ter pri Sv. Antonu. Tudi dr. Vovšek je bil pogosto med ljudstvom. Dr. Korošec je na vseh zadnjih shodih obširno govoril ravno o druginji mesu.)

Fr. Kramberger.

Najnovejši grobokopi spodnještajerskega Slovenstva.

Dopis v številki 7. „Nar. Lista“ iz Št. Lenarta v Slov. goricah in razprava na ustanovnem shodu takozvane „narodne“ stranke v Celju dne 8. t. m. glede nemščine na slovenskih ljudskih šolah mora vsakega rodoljuba užalostiti. Gori omenjeni dopisnik namreč trdi: „Slovenec bi moral politično taktiko glede nemškega jezika v slovenskih ljudskih šolah spremeniti. Kajti Nemci so vzeli v svoj program, učiti se kolikor mogoče češkega in slovenskega jezika. Kar velja za Nemce, naj velja tudi za nas.“ Ali je to res? Ali so res Nemci sklenili, učiti se slovenskega in češkega jezika že v ljudski šoli? G. dopisnik in tudi nekateri celjski zborovalci prav dobro vedo, da se v nobeni spodnještajerski nemški ljudski šoli slovenščini ne privoščijo niti minuta, ampak da so Nemci samo sklenili, juristom, medicincem in srednješolcem priporočati, naj se uče slovenskega, oziroma češkega jezika, da bodo potem svoje slovenske in češke tekmovalce tem lažje iz rodne zemlje spodrinili. In radi tega nasveta nemških politikov zahteva šentlenartski dopisnik in cela „narodna“ stranka, naj se uvede v vse slovenske ljudske šole nemški jezik kot učni predmet. Nemci ne bodo v svoje ljudske šole uvedli slovenščine, oziroma češčine, dokler jih ne bo zapustila zdrava pamet. Kajti popolnoma kaj drugega je, če so učijo tujih jezikov le učenci srednjih in visokih šol, sploh le posamezniki, in zopet kaj drugega, če se uvede tuji jezik v vse ljudske šole, ki so namenjene celemu narodu. Kakor hitro se to zgodi, je usoda ditičnega naroda že zapečaten. Po naravnih zakonih se namreč prilepi mogočnejšemu in bolj razvitemu narodu, in to tem prej, čim več ur bo nemščini odmerjenih. Da se pa dotični štajerski kmetje, o katerih šentlenartski dopisnik govori, ne bodo zadovoljili z nemščino kot učnim predmetom, ampak da želijo, da bi se njih otroci v ljudski šoli popolnoma nemški učili in se le v nemškem jeziku pogovarjali in to celo na račun drugih, veliko potrebnijih pred-

metov, to vemo vsi prav dobro. In tudi to dobro vemo, da je za nas Slovence narodna smrt neizogibna, kakor hitro štajerski s svojimi zahtevami proderejo. Upajmo, da se jim to ne bo posrečilo vkljub pomoči, katero jim nudijo sedaj Slovenci dr. Tavčarjevega kalibra.

Štajerskijanci, ki v svoji nerazsodnosti zahteva nemške šole, nemški učni jezik, tega nikakor ne zamerimo. A obsoditi moramo nove preroke, patetirane pristaje „narodne ideje“, ki dajejo že itak zapeljanim še potuh, in njih zahteve odobravajo, samo da bi jih za se pridobili, ne ozirajo se na to, da je njih početje pogubonosno. Mi se držimo starih, zdravih načel, da ljudska šola nima namena, učiti otroke tujih jezikov, jih tudi ne more učiti, ker ostali predmeti zahtevajo vse moči i učiteljev i učencev. Škoda za čas, škoda za trud, ki se porabi za ta predmet!

Mi pa tudi stojimo na stališču, da se pri nas ne potrebuje brezpogojno nemščina. Mi ne bomo nemščine nikdar pogrešali, če bodo vsi uradi v slovenskih pokrajinah slovenski uradovali, kakor nam je to v zakonih zajamčeno. Dopisnik sicer pravi: „Kmet pač tega ne more razumeti, da bi bilo tisto za njega slabo, kar je za gospoda koristno.“ To je pač le pesek v oči! Saj tega nobeden ne trdi, da je za kmeta slabo, če zna nemški, a slabo je zanj, če je v mladih letih obiskoval tako šolo, na kakršni ponuja g. dopisnik sam, kjer se nemščini na ljubo zanemarjajo ostali, mnogo bolj potrebni predmeti. Vprašam tedaj g. dopisnika, ali bi ne bilo mnogo bolje, take zapeljane ljudi o pogubljivosti takih šol poučiti, kakor pa take dopise v svet pošiljati? Če bomo skušali štajerskijance s tem pridobiti, da bomo sami zahtevali nemščino bodisi kot učni predmet, bodisi kot učni jezik v naše ljudske šole, pomagali bomo sami svoj grob kopati in to prepustimo „narodni“ stranki. V nas bo imela v tej točki vedno neizprosne nasprotnike.

Politično zrelost nove stranke pa dokazuje najbolj dejstvo, da je pripravljena ljudsko šolo štajerskijancem na ljubo žrtvovati, samo da bi z njih pomočjo izvila duhovščini veslo, akoravno je nas ravno ta obdala k političnemu življenju in nas z lastno nevarnostjo čuvala v vseh nevarnostih. Upajmo, da se precej pokaže, „što je vjera, što nevjera“.

Razne novice.

* Osebnosti. Poštai asistent Alojzij Karba v Mariboru je imenovan za poštnega oficijala. — Sodnijski pomožni uradnik v Mariboru Josip Rosman je imenovan c. kr. kancelistom v Marenberg.

* Duhovske vesti. Premošena sta oč. gg. kaplana J. žef Korošak iz Pilštanja v Rajhenburg in Franc Sinko iz Vranskega v Marenberg.

* Služba uradnega sluga je razpisana pri sodnji v Št. Lenartu v Slov. gor. Prošnje je vpslati do 4. januarja 1907 predsedništvu okrožne sodnje v Mariboru.

meni prihajata, in sočutje se je vama kazalo na licu. Meni se je olajšalo nekoliko, a moja žalost je bila bolj resna. Smrt je izginila. Mrtvašnica se mi je zdela temnejša in dišala je po sežganih svečah.

Molče smo šli ven. Bila je noč, a ne temna. Zrak je bil mrzel, zimski, akoravno smo videli na gozdnih listje. Naenkrat se nam je zdelo, da vse okrog nas postaja belo in svetlo. „Moj Bog, kaj je to?“ vprašal si z žalostnim glasom. „Sneg je!“ odgovoril je Riha jako tiho in utrgal neko cvetlico. „Ah ne,“ opomnil sem naglo, „to so sami beli, krasni cvetovi! Le pogledite — tukaj — in tamkaj tudi! Sam cvet in sam cvet! Pa tam tudi in tam tudi!“ In v resnici so to bili beli, zvezdasti cvetovi in so pokrivali vse, kar je bilo pred nami. Pripognil sem se, utrgal jih polno perišče in raztrosil jih okrog sebe. Predno so padli na tla, spremenili so se v nove in nove bele cvetove. Vonjave pa nismo čutili nobene. Kmalu potem mi je neki mrak zagnil oči in zdramil sem se. V prsih pa so mi ostali vsi neprijetni, nenavadni občutki, in zdaj mi je tako tesno pri srcu... čuj, Poča, jaz danes padem!“

„Ne bodi neumna!“ rekel sem odločno, da ga potolažim. Pa nikakor se nisem mogel ubraniti nenavadnega čustva, katero je povzročilo v meni njegovo pripovedovanje. Tako vroče mi je prihajalo, da sem se spotil in h koncu sem veroval, da mora Jarka danes umreti. „Revež!“ mislil sem si. „Tako mlad, dober človek!“

Pa med temi sočutnimi občutki sem zapazil tudi sebično veselje zaradi tega, ker mene smrt ni peljala k oltarčku.

* Prestop od ljubljanske „Zveze“ k štajerski. Od raznih strani so došla vprašanja, kdaj naj nepolitična društva prestopijo od ljubljanske „Zveze“ k štajerski. V pojasnilo naznanjamo, da so društva, ki so bila doslej v zvezi z Ljubljano, že s tem priključena štajerski „Zvezi“, ako ne naznanijo odstopa. Članarina, ki jo vpošljejo, velja za l. 1907. V Ljubljano ni treba naznanjati odstopa, ker je naša „Zveza“ kot celota v zvezi s kranjsko.

* Vinogradniki! I. štaj. trsničarska zadruga pri Sv. Lovrencu v Slov. gor., pošta Juršinci, ima še na prodaj cepljene trte: Nekaj tisoč laškega rilčka, žlahtnine, belega burgundca, silvanca, kapšine, mozerja, traminca (na Portalis), žlahtnine (bele in rdeče mešane), cepljene na Solonis. Kdor naroči pred 15. januarjem 1907, dobi po 16 kron 100 trsov, pozneje 2 K dražje. Na naročila brez prilozne are 10 % se ne ozira. Podvzajte se torej!

* Plačevanje davka po poštni hranilnici. Od 1. decembra naprej bodo se stroški pri plačevanju davkov po pošti še znižali. Davkoplačevalci dobijo zastoj od davčnih uradov poštohranilnične položne liste, s katerimi pošljejo davek po pošti popolnoma brezplačno. Dosedanji davčni položni listi so veljali po 7 vin. Če želi plačevalec potrdilo od davčnega urada z dopisnico ali v zaprtem pismu, mora na zadnji strani položnega lista prilepiti znamko za 5 ali 10 vinarjev.

* Izseljevanje v Argentinijo. Ker je zopet pričelo izseljevanje iz Avstrije v Argentinijo marširati, je ministarstvo za notranje stvari izdalo razglas, da je sedaj brez posebnih zvez skoraj nemogoče nakupiti v Argentiniji po primernih cenah dobrega zemljišča in to celo v najoddaljenejših krajih. Naseljenecem primanjkuje slej ko prej potrebnih stvari. Poljski delavci dobe razun časa žetve le težko kako delo. Vrhu tega so razmere duine zelo neugodne. Po vsej deželi je velika draginja, zlasti pa v večih mestih.

* Kmetje, zapomnite si! „Narodni list“, glasilo nove stranke, imenuje katoliško narodno kmeto, ki so toliko pametni, da nočejo verjeti njegovim besedam, „da so v svoji strasti slepi in nedostopni vsaki resni in pametni besedi.“

* Ustanovni shod „Narodne stranke“ v Celju je bil, kakor „Slovenec“ poroča, najbolj obiskan od učiteljev, katerih je bilo vsaj 90 odstotkov vseh udeležencev, potem od advokatskih koncipientov, par trgovcev in obrtnikov, precej dijakov ter samo štirih kmetov. Predsedoval je advokatski koncipient dr. Kukovec, I. podpredseda je bil revizor celjske „Zadružne zveze“ Benjamin Kunej, II. podpredsednik nadzornik Koebek, zapisnikar profesor dr. Dolar. Govorili so advokatski koncipient dr. Kukovec, nadzornik Strmšek, učitelj Voglar, profesor dr. Dolar, advokatski koncipient dr. Stiker, advokat dr. Jos. Karlovšek (govoril je o trgovstvu, ker je pri Delniški pivovarni pokazal v tem oziru že izvenredne zmožnosti), odvetniški koncipient dr. Gosak, obrtnik Rebek in dijak Prekoršek. Naznamilo se je tudi, da se strankino glasilo preseli z dnem 15. t. m. s Krškega v tiskarno „Zveze

šla počasi, jako resnobno, kimajoč z glavo in vedno nas gledajoč s črnima luknjicama, kateri je ime'a namesto oči. Jaz sem oči pobesil in gledal njene močne, široke noge in na njeno hojo, katera me je spominjala boje strogih, visokih dostojanstvenikov v gledališču. Stopila je tesno pred nas.

Mi smo se vnovič priklonili, tresoč se ne več tako strahu, kot spoštovanja in pobožnosti.

Smrt nas je gledala nekaj trenutkov, od enega na drugega se je obračal njen nevidni vid iz praznih luknjic, in potem je nekoliko minut premišljevala. Mi smo stali naravnost, po vojaško, pričakujoč, kaj bo storil močan okostnjak.

Naenkrat se je smrt odločila, pristopila je tesno k meni, prišla me za roko in peljala me pred oltarček, na katerem so zdaj sveče veliko jasneje zažarele. Storilo se mi je tako milo in otožno pri srcu, da še nikoli tako. Celo moje življenje se mi je pokazalo v največji lepoti in prijetnosti in prepričanje, da moram kmalu umreti, vse zapustiti, težilo me je neizrekljivo grozno. Nisem vedel, kaj bi storil, tresel sem se kakor dete, gledajoč s solznimi očmi na srebrni svečnik in plamen najbližje sveče. Milo bi se bil zajokal, a nisem mogel zaradi velikega razburjenja. Čutil sem veliko močnejše, kako lepo je življenje, kako neizrekljivo krasno; zdelo se mi je, kakor bi duhal prijetno vonjavo bogatih travnikov, njiv in gozdov... pa nisem vedel sveta, ne pomoči. Veroval sem, da moram umreti, in to pričanje je bilo grozno. Slédnjič se mi je m'lo storilo in bridko sem zajokal.

Potem sem slišal, kako so se vratica zaloputnile; ozrem se, in videl sem tebe in Riho, kako k

Jarka je vzdihnil v mrzli zrak. „Moj Bog,“ zašepetal je, „koliko mora človek pretrpeti.“

„Bo že dobro!“ tolažil sem ga.

„Oh, nikakor ne bo!“ In zamislil se je. Potem je rekel mehko: „Veš li, na koga sem se spomnil? Spomnil sem se na rajncega starega očeta. Revež, ta je trpel!“

„Vsak trpi — in vse mine!“

„Da, mine. Jutri ne bom več s tabo! Glej, dosti dolgo sva bila skupaj in marsikaj sva pretrpela!“

Spoznal sem na njegovem glasu, da se zopet joče. — — —

„Molči no, — kolikokrat si že tako govoril? In vedno še živiš!“ zaklical sem veselo.

„Pa danes bo konec. Moj Bog, ti cvetovi so bili beli... Ne vem, kaj se z menoj godi, da se ne morem pomiriti.“

„Neumnost!“

„O ne, neumnost ne — ti dobro veš!“

Prijel sem njegovo majhno roko in nežno jo stisnil.

„Kdor sanjam verjame, senco lovi,“ spregovoril sem trdno, trdeč se, premagati svojo razburjenost. „Videl boš, da bova jutri skupaj, kakor danes.“

Odgovoril ni. Zakašljal je in se zavil bolj v svoj plašč. Meni se je nakopičilo zdaj v mislih toliko predstav in spominov, da me je kar glava bolela. Mladi, otroški obraz Jarka me je bil vedno prikazoval. „Ne bom se z njim več pogovarjal,“ pomislil sem žalostno in odkritosrečno, „ne bom ga več tolažil... revež Jarka! Koliko se spominja starišev in koliko joče! Ta ni za vojsko, ta ni za to!“

slovenskih posojilnic". Kaj porečejo k temu naše in koroške posojilnice, ki so v celjski Zvezi slovenskih posojilnic?

* Pri zaprtih vratih je zborovala nova čista stranka dne 8. dec. v Celju. Vsakdo sme k njim, ki se mu hoče narodnega dela, tako so za trjevali, a sedaj vidimo, da to ne velja, ampak da še mora imeti tudi posebno zaupanje celjskih advokatskih koncipientov. Seve, pri zaprtih vratih je ložje govoriti, kako previdno in "po ovinkih" je treba delati med našim ljudstvom, da ne zve za njih liberalne nazore o cerkvi in veri, a pri javnih zborovanjih se ti "ovinki" odkrijejo in ljudstvo zve, da je nova stranka vendar le za razporoko in za odstranitev verskega pouka v šoli, da je kmeta treba "za ušesa prijeti" ter ga učiti o novodobnih rečeh itd. Vsakemu je jasno, da poročilo liberalnega "Narodnega lista" ne bo vsaj popolno, če bi tudi sicer bilo resnično. Toda v kakem razmerju stojijo "čisti" liberalci in resnica, smo že tudi mnogokrat zvedeli.

* Dr. Kukovec in resnica. Celjski advokatski koncipient dr. Kukovec snuje na Štajerskem liberalno stranko in sicer "po ovinkih" in zato jo rad mahne tudi mimo resnice. V Rajhenburgu je klical: "Poglejte, kaj delajo dr. Korošec in njegovi tovariši v Mariboru, poglejte si njih postopanje pri občinskih volitvah v Mariboru, njih navdušenje za strupenega Nemca dr. Schmidererja..." Dr. Kukovec je tako govoril, čeprav dobro ve, da dr. Korošec pri mariborskih občinskih volitvah niti ni bil navzoč, ampak da je bil na Dunaju, in da sploh nima nobene zveze z nemškim krščansko-socialnim gibanjem v Mariboru. Vsled tega tudi "navdušenje" za dr. Schmidererja ni pri dr. Korošcu, ampak samo v razgretih možganih mnogobesednega dr. Kukovca, kateremu svetujemo, naj hodi ravno pot resnice, ne pa "po ovinkih".

* In vendar je to čudno! Narodna stranka se je ustanovila v Celju, ker si želi "narodnega" dela! Napada "Slov. Gospodarja" in "Slovenca", nemške liste in "Štajerca" pa pusti pri miru. Ni ji za sebe, ampak za vzore, toda napadov na neljube ji narodne osebe je v vsaki številki dovolj. Ali je torej to novo "narodno" delo? Branijo se besede "frakarji", a v istini je to prava frakarska politika, koje glavno delo je osebni napadi na drugomisleče in pa želja po politični nadvladi. Toda ljudstvo zna samo misliti in ne potrebuje jerobstva celjskih advokatskih koncipientov in zdravnikov.

* Kako "čisti" lažejo! Sprejeli smo iz kroga poslancev naslednjo obvestilo: O zaupnem shodu spodnještajerskih poslancev dne 25. novembra v Mariboru je "Narodni list", glasilo "čistih" prineslo tudi naslednje poročilo: "Kakor smo neoficijelno izvedeli, so nekateri strastno udrihali po ustvarjajoči se narodni stranki, poslanca Ivan Vošnjak in Ferdo Roš sta pa temu ugovarjala." Blagovolite v svojem listu popraviti — da se nova stranka ne bo smatrala za kako mučenico — da ste obede trditvi popolnoma neresnični. Po novi stranki nihče ni udrihal, kaj še le "strastno", zato je tudi ni trebal

zagovarjati. Pač pa sta Ivan Vošnjak in Franc Kočevar "udrihala" po "Slov. Gosp.", zakaj da nove stranke ne pusti pri miru, češ, ker imajo tudi novo-strankarji pravico, izražati svoje mnenje. Odgovoril jima je na to dr. Korošec, da jim nihče ne odreka te pravice, a da imajo močje okoli "Slov. Gospodarja" isto pravico prostega izražanja svojih misli. G. Roš se je laskavo izražal o novi stranki, a ni z nikomur polemiziral. Toliko v obvestilo, da se "neoficijelne" neresnice novih strankarjev "neoficijelno" popravijo.

* Častihlepnost naših "čistih". Znano je, da je zadnji povod k snovanju čiste stranke bil ta, ker se pri zaupnem shodu za kandidata v peti skupini mladi celjski liberalci niso upoštevali in ker volilci niso hoteli voliti njihovega Rebeka. Posebno užaljen je bil zdravnik dr. Sernee, ki je moral iz dvorane, in ki je sedaj izmed najbolj strastnih pripadnikov čiste stranke. O dr. Kukovcu pa se je itak vedelo, da hrepeni po "vodstvu" in da išče vsake prilike, kako bi splezal kvišku. Kjer se ne gre za politične vzore, ampak za kakšne že bodi osebne težnje, tam povsodi zamori strankarska strast celo narodni čut. In res v listu "čistih" čitamo: "Pa tudi v narodnem oziru vtegne nastati tu ali tam nevarnost, če ne bomo složni nastopili pri državno-zbornih volitvah! Tako se povdarja iz druge strani. To utegne biti res. Toda za take slučaje ne postavljajte kandidatov, ki bi izžvali na naši strani najodločnejši odpor..." Tako torej! Vsak poslanec bo moral imeti v prihodnje blagoslov dr. Sernece, Kukovca in Spindlerja, če tega nima, naj gre tudi narodna težnja rakom žvižgat. Zgražajo se nad "poslančevstvom", a sami pa hočejo upeljati neko strahovlado, za katero jih usposoblja le užaljeno samoljubje in nezdrava častihlepnost.

Mariborski okraj.

m Miklavžev večer v Mariboru. Večer, ki nam ga je nudilo "Bratno in pevsko društvo Maribor", je bil v resnici krassen. Divili smo se ljubkim otročičem, ki so tako korajžno in izvrstno nastopali v igrar. Tudi nastop Miklavža je bil letos posebno lep. Za ta v resnici izboren užitek smo dolžni posebno hvalo gospodu režiserju in njegovi gospej soprog, brez katerih bi se ta večer sploh ne mogel prirediti. Žal, da obisk ni bil posebno poln, kar je pa gotovo precej zakrivilo slabo vreme.

m Gledališka predstava v Mariboru. V nedeljo dne 16. t. m. se uprizori v veliki dvorani "Narodnega doma" tridejanska šaloigra: "Cigani". Ta igra je povsod zelo ugajala. Začetek bo ob 8. zvečer.

m Poljudna predavanja v Mariboru. Profesor dr. Verstovšek ne bo predaval dne 6. prosinca 1907, kakor se je v zadnji številki "Slovenskega Gospodarja" poročalo, marveč že to nedeljo dne 17. decembra 1906. Govoril bo o Gregorčiču. Predavanje se prične ob devetih v društvenih pro-

storih bralnega društva Maribor. Žoleti je, da pride mnogo poslušalcev.

m Mariborska sadjarska in vinarska šola je pravo prusko gnezdo. Vodja te šole je neki Zwaffer, ki je doma tam blizu Radgone. Njegovi stariši so Slovenci in niti nemški ne znajo. On pa je seveda zagrizen Nemec. Njegovo sovraštvo do maternega jezika gre celo tako daleč, da je prepovedal gojencem med seboj slovenski govoriti. Pač res, da je janičar vedno hujši od Turka. Tudi med učiteljstvom je nekaj takih, ki mu pomagajo pri tem delu. Pojte v Nemčijo, če ne morete slišati slovenskega jezika!

m Maribor. Policija je že dobila tata, ki sta okradla profesorja Košana in nadučitelja Kočeka. Kradla sta 16 letni Pavel Terschowatz in njegov 19 letni brat iz Leiteršperga. Ukradene stvari so deloma našli. — Posestnik Jan. Dolinšek iz Sladkegore pri Omreku se je dne 5. t. m. v Mariboru tako sumljivo obnašal, da so ga zaprli. Zdravnik je dognal, da se mu je zmešalo. Poslali so ga v opazovalnico v Gradec.

m Pod vlak je padel na Pragarskem dne 3. t. m. vodja pripeljencev Štefan Rajh. Bil je takoj mrtev.

Ptujski okraj.

p Umrl je dne 9. t. m. davkar Josip Spohn v Rogatu.

p Okrajni zastop rogački. Cesar je potrdil izvolitev Jožefa Šimony za načelnika in Franca Šuster za podnačelnika okrajnega zastopa.

p Pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. bode imela čebelarska podružnica "Slov. čebelarskega društva" svoje letno zborovanje v nedeljo dne 16. decembra po rani božji službi v novi šoli. K obilni udeležbi vabijo se vsi čebelarji.

p Bukovci pri Ptuj. Dne 8. t. m. zjutraj zadeli je mrtvoud kmeta Tomaža Horvata ravno ko se je spravljaj k službi božji. Pred 14. dnevi je še vozil g. župnika na obhajilo k svojemu bratranecu Jožefu Korošcu in ga je tudi pomagal nositi na pokopališče, sedaj pa že ravno poleg njega počiva na pokopališču. Oba sta bila bratranca gosp. nadžupnika Korošca na Slatini. Rajni je zapustil šest neoskrbljenih otrok.

p Meretinci pri Sv. Marjet. Ogenj je vpepelil dne 29. nov. t. l. posestnikoma Jakobu Vidoviču in Petru Kolenku celo gospodarsko poslopje. Prvemu je zgorela večina obleke in vsi poljski pridelki. Na lice mesta so prišli možkanski gasilci, za kar jim gre vsa hvala. Tudi iz sosednih vasi so prišli ljudje na pomoč. Pri tej priliki so se slišale vsakovrstne opazke, tikajoč se občinskega gasilnega orodja, in to od takih ljudi, ki odkritosrečno povedano, ne razumejo v tem popolnoma nič. Dolžilo se je predstojniku ozir. njegovega prednika, da je on kriv, da nima občina brizgalnice in drugega orodja. —? Resnici na ljubo bodi tukaj povedano, da je sedanjí občinski predstojnik zaveden mož in je že opetovano povdarjal, naj bi se ustanovilo

In v spomin mi je prišlo, kako se je rad v ognju skrival za drevesa in kako nerad je jedel slabo kuhano meso, ki smo ga večkrat v dežju na ognju skuhal, in smilil se mi je ta bojazljivi kadet tako zelo, da so se mi kar solze vline.

Bilo je še daleč do jutranje zarje, ko smo že vsi vstali.

Vsaki stotniji so prinesli vojaki sod rudečega vina in suhorja.

Hitro smo zajutrkovali in vrnili se potem na svoja mesta. Vojaki niso bili danes tako veseli in gostobesedni kakor sicer.

Od daleč se je slišal zdaj pa zdaj strel, kakor znamenje bližajoče se bitke. Začelo se je daniti, tako da smo razločevali obrise cerkvice in bližnjih poslopij, a na ravnino pred vasjo se še ni videlo. Prešinljiv, suh mraz je uplival na nas jako neprijetno.

Járka ni pil vina. Stal je žalostno pri zidu in strgaval s sabljo zid.

"Še zmiraj misliš na to?" vprašal sem ga, nabijajoč puško.

"Na to in na vse!" odgovoril je pobito. "Poglej, kako je to danes čudno." In kazal je okrog sebe.

"Moj Bog, prvi sneg!" vzkliknil sem, čuteč na licu hladne snežinke.

Járka je pogledal kvišku. Nebo je bilo temno. "Naletava," rekel je žalostno in zakašljal.

"Zdaj bodo slabi dnevi!" rekel sem.

"Za me ne več!" naglo in nekako razdražen odvrne Járka.

Nisem več odgovoril. Obmolnil sem in premišljeval, koliko tisoč jih stoji zoper nas, koliko tisoč nas vsak dan pade, in življenje se mi je zdelo ta trenotek ničvredno.

Ni bil še popolnoma dan, ko se je boj vnovič vnel. Sovražnik je zopet udaril na nas. Okrog vasi v temnem jelševju gremeli so streli in od daleč so doletavale sem krogle. Razločevali smo že posamezne oddelke sovražnikov, pomikajoče se z nenavadno naglostjo naprej. Saežilo je vedno gosteje in kraj je dobil popolnoma novo, nenavadno lice.

Járka je gledal čez zid pokopališča na oddelek dragoncev, kateri so se v divjem diru umikali svinčenkam sovražnikovim okrog vasi. Njih rudeče kape in močni konji zginili so kmalu za gričem.

Začeli smo streljati.

Sovražnik, stoječ ne daleč od nas, začel je močno streljati na obeh straneh. Pa na našo stotnijo je streljal jako malo, ker smo bili dobro varovani. Glavni naskok je bil nameren na desno stran, kjer je bila razvrščena cela naša divizija in od koder so najbolje streljali nanj. Mi smo streljali nenavadno naglo in nekako veselo. Járka je sedel na zidu in kazal s sabljo, kam naj merimo.

Naenkrat smo obstali. Doli, v neposredni bližini, na pustem vrhu starega poslopja pokazala se je ogromna množica sovražnikovih pešcev. Ustrelili so.

Nad našimi glavami so zafrčale svinčénke. Nekateri so udarili v zid, druge so se odbile od njega površja. Nekdo je zavpil milo in koj potem je zadonelo, kakor če padé nekaj na tla. Ozrl sem se na to stran.

Na travi med dvema grobovoma vznak je ležal Járka, popolnoma raztegujen in glavo je imel razstreljeno. Iz ust se mu je kadila zmrzujoča sopara. Hotel sem bežati k njemu, a nisem mogel, ker moral sem streljati na sovražnika.

Streljali smo skoraj deset minut, predno smo zapodili sovražnika iz vrta. Kraj je bil že ves bel, pokrit s tanko snežno odejo.

Bilo je dano povelje, da se umaknemo.

Ko smo zapuščali pokopališče, ozrl sem se še enkrat po Járki, ki je ležal na belem površju pokopališča. Od ust se mu ni več kadila sopara. Bil je mrtev.

Ta trenotek, ozirajoč se po ogromni, zasneženi planjavi, spomnil sem se Járkovih sanj o belih evetovih. Ležal je zdaj med njimi, tako hladen, kakor oni, in novi in novi so padali na njega in na zemljo...

Za kratek čas.

Razsvitljen slučaj. Policijski komisar: "Vi ste včeraj zvečer dobili zausnico in krivite Čestarja, ki je tudi sem pozvan, da vam njo je on dal?"

"Da, gospod komisar!"

"Ob katerem času vas je napadel?"

"Ob desetih ponoči!"

"Kako pa ste ga spoznali, včeraj je ja bilo popolnoma temno ob imenovanem času?"

"Ja, gospod komisar, zausnica je bila tako težka, da se mi je kar poiskrilo iz oči, in pri tem svitu sem spoznal Čestarja!"

gasilno društvo za meretinsko in malovaško občino skupaj. Toda 5—10 kmetov ga sami za sebe ne morejo ustanoviti. Ob času nesreče so pač sprevideli naši prebivalci potrebo ter spoznali korist gasilcev; toda to je ravno tako, kakor kadar naglo pride huda nevihta; takrat tudi ljudje zdihujejo, prosijo Boga in delajo obljube; ko pa nevihta neha, pozabljene so zopet vse obljube, zdihovanje mine, in ljudje pozabijo, da jih prihodnjo uro že lahko druga nevihta zadene. Minulo poletje se je res sklicil tozadevni shod, da bi se namreč ustanovilo gasilno društvo; toda do kaknega zaključka še ni prišlo. Prvič se občine niso razumele med seboj, kje bi raj stala gasilna hiša, ker jo je vsaka občina hotela imeti v svoji bližini; in drugič se mnogim posestnikom smili žrtvovati par kronic za lastno korist ter za občini blagor; ako bi se pa trebalo za malenkostno stvar pravdati, bi pa leto dni dohtarje plačevali in druge sodnijske stroške. Ako je možkajska občina sama v stanu ustanoviti ter vzdrževati gasilno društvo, bi li meretinska in malovaška občina ne imele poguma enakega ustanoviti? Sicer je najboljšje, ako brizgalnice sploh rabiti ni potreba; toda za mesarek ne ve nikdo in pri prvi taki priložnosti se lahko obranijo sosedi, da celo cela vas, ako še pride v pravem času pomoč. Ako se pri enem požaru obvarujeta dva posestnika ali vsaj eden s pomočjo brizgalnice, ki bi drugače gotovo pogorela, je po mojem mnenju takorekoč brizgalnica poplačana. In resnica je, da bi naš drugi posestnik ne bil pogorel, ko bi imeli eno dobro brizgalnico precej na licu mesta. Najumestneje bi bilo, če se že ena občina čuti nezmožno, da ustanovi meretinska in malovaška občina skupno gasilno društvo, za kar jima bode ves zaveden svet hvalo vedel.

p Sv. Marko niže Ptuja. Predavanje v tukajšnjem bralnem društvu imel je preteklo nedeljo g. dr. Ludvik Pivko. Govoril je o Koroški in njenih prebivalcih, vzlasti o Slovencih, ter nam podal dokaj zanimivih zgodovinskih dogodkov. Kakor je obljubil, bode izšla posebna knjižica, kjer se bode lahko vsakdo prepiral o temeljitosti njegovih studij. Zato ni treba sedaj natančneje govora razmotrivati. Bodi le omenjeno, da je v obilnem številu zbrano občinstvo z vidnim zanimanjem sledilo sicer temeljitim, a poljudnim izvajanjem gospoda govornika. V znak hvaležnosti so mu poslušalci z navdušenjem zaklicali: „Živio!“ Gospod doktor nam je obljubil, da nas pri prvi priliki zopet podučí in razveseli o drugi slovenski krajini. Živio! Na veselo zopetno svidenje!

Ljutomerski okraj.

1 Politični shod v Ljutomeru. Na mestu, kjer je pred kakimi 50 leti prirejal nepozabni Raič velikanske tabore, je priredilo „Kat. pol. društvo za gornjeradgonski in ljutomerski okraj“ minolo nedeljo shod, na katerega je povabilo svojega poslanca dr. Korošca. Shod je bil kljub slabemu vremenu jako dobro obiskan in to od samih vrlih posestnikov iz Ljutomerske okolice. Otvoril je shod kmet Karba iz Krapja, ki je izrazil svoje veselje, da se je sešlo toliko kmetov ter nato pozdravil državnega poslanca dr. Korošca. Prva točka dnevnega reda je bila: Volitev v okrajni zastop. G. kaplan Štuhc je opominjal navzočih, naj se zanesljivo udeležijo volitve, ki bo prihodnji teden. Z živio-klici pozdravljen povzame na to besedo poslanec dr. Korošec. Najprej je poročal o sklepih državnega zbora glede volilne pravice in pojasnjeval, kako da koroški Slovenci niso dobili vseh narodnih pravic ter navajal vzroke, zakaj so slovenski poslanci v kljub temu glasovali v tretjem čitanju za volilno reformo. Posebno temeljito nam je razložil sedanjí boj med meščani in kmeti zaradi cene živine. Meščani zahtevajo, da se odprejo meje za uvažanje živine iz Ruske, Rumunske in Srbije, ker je baje zaradi pomanjkanja živine v Avstriji meso tako drago. Da v Avstriji ne primanjkuje živine, kaže nam to, da je okoli osem milijonov glav živine. Draginja mesa pač ni kriv kmet, ki prodaja kg žive teže po 33 do 36 krajcarjev. Največ dobička ima razvem mejkupca mesar, ki prodaja kg po 68 krajcarjev do 1 gld. [Nadalje je še podajal jako zanimive podatke o dunajskem živinskem trgu. Poslanec se je izreklo naupanje. Posebno razburjena razprava se je vnela, ko je kmet Kosi iz Zagrada omenil nesrečo z avtomobilom. O tem poročamo v posebni notici. Po nekaterih vprašanjih na poslanca, na katera je isti takoj povoljno odgovoril, se je zaključil shod. Sprejele so se iste resolucije kakor na shodu pri Sv. Jurju ob Ščavnici in da se zahtevajo od uradov slovenski dopisi.]

1 Ogenj je uničil v noči na 26. m. m. hišo in gospodarsko poslopje Mat. Rožmana v Pahribčku pri Kapeli blizu Radgone. Zgorela je vsa živina

— pet goved in deset svinj —, vsa krma, zraje, stiskalnica itd. Škoda se ceni na 7000 kron, a poškodovanec je bil zavarovan le za neznatno svoto 1200 kron.

1 Iz radenske okolice. Tukajšnji poštni urad preseli se s 15. januarjem bodočega leta v pripravnije prostore g. Voglerja pri kolodvoru. To se je zijo zopet naši veliki Nemci okoli radenske slatine ter kličejo na pomoč slovenske občine. Pričakujemo, da naše občine ne bodo hodile po kostanj v žerjavico tem gospodom, ki nas poznajo le takrat, kadar nas potrebujejo, drugače pa nas strupeno sovražijo.

1 Ščavnica. Dne 5. t. m. okolu 2. ure zjutraj je šel kmet Anton Duh ven na stran. Tukaj pade od kapi zadet na tla. Nekaj časa še je govoril razločno, a potem je obmolnil. Dne 9. t. mes. pa je umrl.

1 Nesreča z avtomobilom. V sredo dne 5. t. m. so se peljali po občinski cesti blizu Ključarove z avtomobilom okrajni glavar Rainer, sodnik Doxat, davkar Duler in davkarski uradnik Kodolitsch. Nasproti se jim je pripeljal kmet Sagaj, ki je takoj stopil pred konje. Ko je avtomobil mimo pripotal, so se konji preplašili ter se zagnali proti kmetu, kateremu je šlo oje v glavo ter mu razbilo črepinjo, da je bil takoj mrtev. Ko se je zvedelo o tem žalostnem dogodku po Ljutomerskem okraju, zavlada je med kmeti veliko razburjenje, ki si je dalo duška na političnem shodu v Ljutomeru dne 9. t. m. Navzoči kmetje so ogorčeni ugovarjali, da se vozi z avtomobili po občinskih cestah za šport ter s tem spravlja v nevarnost voznika. Naj se ti gospodje vozijo po Gornjem Štajerskem, kjer so hladnokrvni pingavski konji, toda naši muropoljski konji so prevročekrvni. Sklenila se je resolucija, da se prepove vožnja z avtomobili v Ljutomerskem okraju.

1 Čebelarstva podružnica za Mursko polje ima dne 16. decembra po prvi sv. maši v šoli pri Sv. Križu svoj glavni občini zbor. Posebna vabila se ne razpošiljajo.

1 Sv. Jurij ob Ščavnici. Dne 3. t. m. se je pri nas ustanovil stenografski (brzopisni) tečaj. Obiskuje ga redoma 35—40 udov, mladeničev in deklet. Vsak teden je dvakrat po dve uri poduk. — Na shodu „Mladiške zveze“ dne 3. t. m. se je dosedanjemu predsedniku g. Francu Strajnušku, obrtniku pri Sv. Jurju, izrekla zahvala za njegovo delovanje pri zvezi, in se mu želi vse najboljše v zakonskem stanu. Mesto njega je bil predsednikom izvoljen mladenič slikar Janez Golinar.

1 Dvojna mera! Cel teden je že minol od tega, kar je povzročil avtomobil Ljutomerskega glavarja tako grozno nesrečo, a nemški listi še vedno molčijo. Če se pa kje fantje stepejo, nemški listi hitro poročajo o tem, in še zlobno pristavljajo: glejte, kako divji so Slovenci. Gospod glavar, zakaj ne poročajo nemški listi o tem?

Slovenjegraški okraj.

1 Slovenjgrдец. V zadnjem času se v raznih časopisih kritikujejo naša narodna podjetja, ali na tako nespreten način, da moramo v pojasnilo tudi mi nekaj besed spregovoriti. Res je, da so se v Slovenjgradu ustanovila narodna podjetja z namenom, da uspešno konkurirajo z nemškimi tvrdkami, a resnica je tudi, da imajo Slovenci, tedaj tudi ljubenzivi dopisni in takozvani merodajni faktorji dolžnost, da narodna podjetja podpirajo, ne pa jim naravnost nasproti delujejo. Geslo „Svoji k svojim“ prav lepo zveni, a mora se ga tudi uvaževati, ne pa ga imeti samo na jeziku, ako se pričakuje popolen uspeh narodnih podjetij. Ko bi se naši ljudje tega gesla držali, bila bi lahko narodna trgovina že davno razširjena in z vsakojakim blagom založena, narodna gostilna pa bi bila lahko vedno prva v Slovenjgradu. Ali tako? Razširjati trgovino in naročati mnogo blaga, to bi se lahko dalo ustanoviti, — pa za koga? Kedo pa je kriv, da narodna podjetja ne uspevajo tako, kakor bi lahko? Krivi so tega naši merodajni faktorji, oni gospodje, ki predstavljajo danes še naše narodne voditelje. Ti voditelji so z maloštevilnimi izjemami pravcati starokopitneži, katerim je narodnost in narodno podjetje deveta briga, to so gospodje, ki se grozno boje zamere pri nasprotnikih. Večina teh voditeljev se „Narodnega doma“ ogiblje, med tem ko obiskujejo najzagrizenejše nemške trgovce in gostilničarje. Pri slovenskih prireditvah ti gospodje skoro vsakokrat izostanejo, a na nemških veselicah jih povsodi najdeš in štejejo si še v posebno čast, da smajo tudi v nemško družbo. Za narodne prireditve tem gospodom ni ničesar, pač pa začno napadati takoj vsakega, ki ne pusti s sabo pometati, kakor so navajeni. O potrebnem razširjenju

narodne trgovine naši voditelji radi govore, a govore tako, da s tem podjetju le škodujejo. Zadnji čas je, da gredo vsi taki naši voditelji v zaslužni pokoj ter napravijo prostor možem, od katerih smemo delovanja pričakovati. Če pojde tako, kakor je danes, še nekoliko časa naprej, potem kmalu ne bomo vedeli, smo li Slovenci, ali kaki „pastatini“. Naši voditelji že tega itak več ne vedo.

1 Okrajni odbor v Slovenjgradu daje nemškemu društvu podpore. Ali za Slovence ni denarja na razpolago? Za Nemce, ki so Slovence mnogo škodovali, predlagajo slovenski zastopniki diplome.

1 Št. Ilj pod Turjakom. V korist tukajšnjih šolarjev je bila prirejena tombola dne 9. decembra. Primerne razveselila se je hvalevredno udeležilo mnogo občinstva ter pripomoglo, da se je pridobil lep zmesek. Za tombolo je bilo darovanih nekaj čednih predmetov. V časnikih smo brali, da so drugod pod spretnim vodstvom vrlega učiteljstva šolarji o priliki šolarske tombole prednašali in prepevali ubrane pesmice, kar njih naučiti in izvežbati je stalo seveda precej plemenitega truda. Na tak način dobivajo učenci lepo veselje do napredka in izobraževanja še tudi izven šolskega pouka.

Celjski okraj.

1 Vranski okrajni zastop. Dne 11. grudna bili so voljeni: načelnikom g. župnik Fr. Zdolšek, soglasno; podnačelnik Mih. Jezovšek, notar; odborniki: gg. Fr. Čukala, Flor. Rik, Fr. Kolšek, Jož. Pauer, Fr. Schaur, Mih. Jezovšek.

1 Braslovče. V soboto dne 8. t. m. smo imeli krasen večer. Mladi braslovski diletantje so uprizorili žaloigro „Mlinar in njegova hči“. Vsakdo bo priznal, da je to igra na majhnih odrih z diletanti kaj težko uprizoriti. Zato so bili vsi gostje veselo presenečeni, ko so videli s kako dovršenostjo, s kakim čutom in življenjem so vrli braslovski igralci igrali to lepo žaloigro. Bdi jim izrečena tem potom prisrčna hvala s prošnjo, da nas še večkrat tako prijetno presenetijo. Igra se je 9. t. m. ponovila.

1 Poročil se je dne 26. novembra g. Aleks Rotter, organist in cerkovnik v Novi Šifci, z gđ. Zofko Šovinšek p. d. Golobovo. Mnogo sreče!

1 Čuden slučaj pasje stekline. V Kokarjih je stekel Praznikov pes obgrizel drugega psa in šest oseb. Štiri osebe so odpeljali na Dunaj v poseben zavod za take. Kmalu pa se je pokazala pri Prazniku še večja nesreča. Stekli pes, ki je hodil ležat v rezanico, jo oslinil in zastrupil, je obgrizel tudi domačega vola, ki je kmalu poginil. Do zdaj je poginilo nesrečnemu gospodarju troje živinčet, ostala živina pa čudno dela v hlevu in neprestano moka. Pričakujejo komisije iz Celja.

1 Dramlje. Lepa je naša domovina, lep je moj rojstni kraj, obdan krog in krog z vinskimi gorami. Kakšno pa prebiva ljudstvo tukaj? Zaspalo, brez narodne zavesti. Piši o njem kar hočeš, ono ostane brezmiselnost za vsak napredek. Korist imajo edino gostilničarji. Med službo božjo je ena četrtina ljudi v krčmi. — Kaj pa, g. Lesnik, vas zanima „Šajerc“? Še enega brata imamo v naši župniji, katerega še za danes ne imenujemo. Pravita, da vama ga zastopj pošiljajo. Mogoče! Saj je vsiljivost ptujskega kramarja obče znana. Mža, če vama je kaj za narodni pomos, ki mora biti lasten vsakemu Slovencu, pošljita ga nazaj tako dolgo, dokler ne izostane. Ne gojita si gada, zakletega sovražnika mile domovine na lastnih prsih. Dokler ne bodo imeli Slovenci več ponosa, dokler ne bodo spolnjevali gesla „Svoji k svojim“, tako dolgo bomo sužnji na lastni zemlji. — Tudi „Slovenski Narod“ zahaja k nam, posebno v prostorih g. Jarnoviča ga pogosto vidimo. Proč z bratcem „Šajerca“. — Vi, g. občinski tajnik, zdravite našega boječega župana! Naj se ne boji poslati nazaj nemško pisana obvestila, katere pošilja glavarstvo ali sodnija na občino. Vsakemu svoje! Slovencu slovensko, ki naj bo na rodni zemlji lasten gospodar.

1 Umrl je g. nadučitelj Franc Pečovnik dne 7. t. m. v Zalcu. Pogreb je bil v ponedeljek, dne 10. t. m. ob 3. uri popoldne.

1 Shod na Razborju. Katol. polit. društvo za laški okraj je imelo 8. dec. shod na Razborju. Udeležba je bila zelo velika. Govorilo se je o propadanju kmečkega stanu in o pripomočkih zoper to. Pomagala nam bo splošna in enaka volilna pravica. Zato je treba, da njen pomen poznamo, in da se je potem tudi vsi poslužujemo. Nato se je razložil v drugem govoru pomen in pojem splošne in enake volilne pravice. Po dokončanih govorih se je zavrnilo nekaj ugovorov, n. pr. „duhovnik se naj ne utika v politiko“. V državnih kakor v deželnih

zborih se delajo postave, katere s dotikajo cerkve, n. pr. delajo se postave, ki se tiče o šole in zakona. In ker manjka zavednih in za cerkev vnetih, odločnih neduhovnikov, zato se morajo duhovniki poleg svoje cerkvene službe podajati tudi v politične boje. Duhovnik pa je tudi državljani in ima svoje politične pravice, katere sme porabljati, če hoče. Teh ugovorov pa niso stavili kmetje, ampak neke osebe, katerim je bilo žganje v glavo stopilo. Končno so se sprejele sledeče resolucije: 1. Zborovalci, zbrani na shodu na Razborju, z veseljem pozdravljamo splošno in enako veljno pravico, katero je ravno sprejel državni zbor. 2. Zahtevamo od naših poslancev, naj nam izvojujejo tudi za deželni zbor in za okrajne zastope pravični volni red. 3. Opozorjamo merodajne moči, naj se brž ustanovi kmečka zveza, ki bo zastopala koristi kmečkega stanu. 4. Pozivljamo svoje poslance, naj se potegujejo za obrtno in kmetijsko šolo na Slovenskem in naj nas branijo pred oderuštvom zasebnih zavarovalnic z ustanovitvijo obveznih zavarovalnic.

c Št. Miklavž nad Laškimi. Dne 10. decembra smo materi zemlji izročili 87 let starega farovškega hlapca Gnača po domačem imenu. 53 let je bil v svetmiklavškem farovžu za oskrbnika, devetim župnikom je služil. Bil je zelo priljubljen pri vseh faranih, pa je to tudi zaslužil, o nikomur ni kaj slabega rekel. Svoj čas je bil v vojski na Italijanskem in je rad in zanimivo pripovedoval o svojem vojaškem življenju. Možno ni bil nikoli resno bolan in se ni zbal nobenega težavnega pota. 50 let je hodil po 87. olje v Laško ob velikih petkih, letos ga pa je prinesel tudi za sebe. Bog mu daj večni mir in pokoj, večna luč naj mu sveti!

c Dobrna pri Celju. Pred kratkim si je volil tukajšnji krajši šolski svet novega načelnika. Izvoljen je bil Miha Lipičnik, za njegovega namestnika pa Jožef Voršnik. Oba sta občesposlovana posestniki naše občine. V veliko jezo nekaterim privržancem lačenpergarjev, ki so si s slovenskim denarjem spravili nove denarje, sta oba tudi odločna pristaša tistega znamenja, vsem nemčarjem v želoden ležečega „Bralnega društva“. — Novega načelnika čaka težka naloga. Letošnje leto se je namreč v dobrski ljudski šoli vršila čisto navadna — nemška gostija! Do sedaj se nobenemu Dobrnčanu ni znano, v katerih sejah in s katerimi odloki sta okrajni in krajni šolski svet dala dovoljenje za tako „lepo, lušno očet“ na ljudski šoli. Povrh pa je, kakor vsem znano, nekdanji nepostavni načelnik Franc Pintar iz Zavrha, najbrž po nasvetu Johana Voglerja, odbil prošnjo za kmetijsko predavanje v šolskih prostorih. Slovenska pamet si je to razlagala tako, da je kmetijsko predavanje imelo biti slovensko, gostija pa je bila skoz in skoz nemška, če tudi je bilo polovico — žandarmerijske! Sicer se je tudi kmetijsko predavanje kljub Pintarju in Voglerju vršilo, a nevolja Dobrnčanov je ostala, in novi načelnik krajnega šolskega sveta bo moral prevzeti nalogo, da se bo dalo zadoščenje žaljeni slovenski narodnosti na Dobrni. Stvar je zamotana tem bolj, ker so baje slovenski fantje, ki mislijo v prihodnjem pustu zapustiti samski stan, sklenili, da prosijo krajni šolski svet, naj se jim prepusti šolsko poslopje za gostije. Če bodo Voglerja povabili ali ne, še sedaj ni znano, a gotovo je, da bo delal kisle obraze, če bo slišal „muz'ko“ v šoli. Najbolj sitno bo zaradi „krancljanja“, ker je lepa Franca zagrozila, da rajše stopi v zakonski stan, kakor pa še enkrat prestopi šolski prag. — Kakor se vidi, ne bo novi načelnik imel tako lepih časov, kakor prejšnji, še slabše bo pa imel nekdo drug.

Fant s fare.

Brežiški okraj.

b Kozje. Opozorjamo še enkrat, da priredi „Katoliško politično društvo za kozjanski okraj s sedežem Kozje“ v nedeljo 16. decembra ob 3. uri popoldan v „Gučekovi“ gostilni občno letno zborovanje, pri katerem bosta govorila državni poslanec g. dr. Korošec in deželni poslanec g. dr. Jančič. Zavedni kmetje, nudi se vam prilika, poslušati poslanca, katerima ste dali svoje glasove. Prepričajte se na lastna ušesa, da sta vašega upanja tudi popolnoma vredna. Pridite množično na shod ter izrazite tukaj svoje želje; gotovo se bo storilo za vas vse, kar je storiti sploh mogoče. Ker je pa ta dan ob enem volitev novega odbora, se uljudno vabijo narodnjaki ne le iz kozjanske župnije, ampak iz celega kozjanskega okraja.

Shod se vrši ob vsakem vremenu. Torej na veselo svidenje!

Odbor.

b Stavbinska zadruga se snuje v Brežicah. Naše oblasti so pet mesecev zavračale vpis te prekoristne zadruge v register. Radi tega pa ne bo prep. zno prišla!

b Vinorejska zadruga za brežiški okraj se je letos osnovala; letos pa še ni mogla doseči namena, ker zadružna misel še ni prišla v meso in kri našemu ljudstvu. Za drugo leto se mora napraviti kataster vseh vinorejcev (seveda samo slovenskih) v celom okraju in skrbeti, da ima vsak vinski kupec vpogled; na ta način se mora odstraniti razne mešetarje in preprečiti, da ravno naši narodni nasprotniki svoj pridelek najprej in najbolje izpečajo. Naš kmet naj prvi proda svoje vino, njegovi nasprotniki naj ga pa sami pijejo! Pristopajte k vinorejski zadrugi!

b Rajhenburg. Na čuden način so lovili po savski dolini naše kmete za ustanovni shod čiste ali narodne stranke v Celju. Rekali so jim, naj gredo na shod, kajti nova stranka bo kmetom odpravila vse davke! Toda naši kmetje so razsodni in pametni, zato se niso udeležili shoda v Celju. Čista stranka pač naj pri svojih najozbiljših somišljenikih začne z „omiko“, da ne bodo na tak neumen način lovili naših poštenih kmetov!

b Št. Peter pod Sv. gorami. Trgovec Jože Degen je napovedal konkurz.

Iz drugih slovanskih dežel.

† Gregorčičev spomenik. V Gorici se je sestavil osrednji odbor za Gregorčičev spomenik, ki ima nalogo, sprejemati radodarne doneske slovenskih rodoljubov, s katerih pomočjo naj bi se postavil dostojen spomenik prerano umrlemu pesniku. Načelnik odbora je deželni poslanec in odbornik profesor Ivan Berbuč. Doneske sprejema začasno izvrševalec oporoke rajnega pesnika profesor Josip Ivančič (P. Cerno št. 8).

† Brez denarja. Dne 6. t. m. se je zgledal na policiji v Gorici 16 letni delavec Silvester Šeško, doma iz Planinske vasi. Fant je bil popolnoma brez vsakih sredstev in listin. Ravno tako je prišel na policijo 25 letni delavec Franc Grossinger, doma iz Ormoža na Štajerskem, pristopen na Ogrsko, ter povedal, da nima nobenega denarja za nadaljno pot. Odposlali so ju domov.

Narodno gospodarstvo.

Zimska kmetijska šola in poučni tečaji. Iz Slovenskih goric se nam piše: Zima je tu. Kako lahko bi pogrešal naš kmet tri do štiri mesece svojega sina in ga poslal v zimsko kmetijsko šolo, da se tam izobrazi za svoj bodoči poklic. Ali žalibog, vlada nam je trdosrčna mačeha; še mislija ni do danes na take šole. In vendar, kako silno potrebne so zimske kmetijske šole! Kmetijske šole, kakor so: v Mariboru, na Gima, v Grottenhofu itd. pač niso za našega kmeta. Te šole vzgojujejo pač večje ekonomce za bogato gospodo; redko se pa vrne mladenič, ki je dovršil tako kmetijsko šolo, na domačo kmetijo. In kmet, ki hoče danes svoj dom sebi in potomcem ohraniti, mora biti značajan, trezen, priden in varčen. Takšne gospodarje nam morejo le vzgojiti dobri očetje, ne pa kmetijske šole, kakor jih imamo do zdaj. S. n. ki je namenjen za dom, naj ostane večinoma doma t. j. njegova vzgoja naj se vrši večinoma na domačih tleh. Mladenič, ki pa ostane tri cela leta ločen od svojih starišev, v mariborski ali grmški šoli, ki vidi pogosto slabe vzglede slabo vzgojenih tovarišev, se kaj lahko izgubi, kaj lahko postane mehkužen gospodič, lenuh, zapravljevec, ošabnež itd. Pomisliti je nadalje treba, kako kmet dostikrat za drag denar ne more dobiti posla in delavca; kako težko bi pogrešal cela tri leta najboljšega delavca, svojega sina, zlasti, ker se je treba misliti tudi na vojaško službo. — Kmetijska šola, kakor je današnja, pa je tudi predraga za kmeta. Ugoditi težnjam kmeta more le preosnovana kmetijska šola; in tako preosnovana kmetijska šola je po mojih mislih zimska kmetijska šola! Zimska kmetijska šola bi mogla odstraniti vse zgoraj navedene nedostatke današnjih kmetijskih šol. In taka zimska kmetijska šola bi naj bila v vsakem večjem okraju. Le na tak način bi v kratkem času naraslo število strokovno izobraženih kmetov. Tirjajmo torej takih šol!

Ker pa ni misliti, da bo iz te moke kma'lu kruh, bomo mar do tedaj roke križem držali? Bomo vedno delali samo načrte? Načrti, kateri se delajo v časnikih in na shodih, kako kmeta rešiti, so res

hvalevredni; ali kaj pomaga najlepša misel, izražena še v tako dovršenem govoru, če pa ne sledijo dejanja! Na delo torej! Podajmo si roke k nesebičnemu delu in pustimo strankarstvo onim, ki sicer trepečejo za mandati, delati pa ne marajo!

Ker nam vlada ne da kmetijskih šol, kakoršne potrebujemo, ustvarimo si take sami! Poučni tečaji naj vsaj deloma nadomestujejo zimsko kmetijsko šolo! Zberimo svoje moči, poiščimo in pridobimo rodoljube strokovjake za to misel. In kdo naj v prvi vrsti misli na poučne tečaje? Kmečka zveza, katero nameravamo ustanoviti! Kmečka zveza naj prevzame velevažno nalogo, da osnuje kmetijske poučne tečaje na Spodnjem Štajerskem. Vršil bi se tak strokovno kmetijski tečaj dva ali največ tri dni. Obravnavala bi se n. pr. ta-le vprašanja: 1. Zakaj peša kmečki stan? 2. Živinoreja. 3. Poljedelstvo. 4. Vinogradništvo. 5. Sadjarstvo. 6. Zadruga in posojilnice. 7. Kujigovodstvo. 8. Važnejši državni in deželni zakoni, kateri zadevajo kmeta. 9. Kmet in občinska uprava. 10. Kmet in razne votivte. 11. Kmet in družinsko življenje. — Posli in delavi. 12. Zavarovanje. 13. Alkohol. Nekaj točk tega vzporeda pač morejo obdelati tudi naša bralna in izobraževalna društva. Ze to zimo bi naj priredilo vsako bralno in izobr. društvo poučni tečaj splošno izobraževalnega značaja. Ta tečaj bi naj podal bolj nadarjenim mladeničem najpotrebnejše znanje o slovenski politiki, o socialnem vprašanju, o avstrijski ustavi, o raznih volitvah, občinskih postavah itd. Tak poučni tečaj bi naj navajal mladeniče, s pridom čitati časnike. Pretečeno zimo so se že vršili po nekod taki poučni tečaji, in uspehi so bili prav povoljni. Voditelj tečaju je lahko vsakdo, ki že nekaj razume o teh stvareh; druga se lahko uči sproti. Pomožne knjige so: Politični katekizem, Krekov Socializem, Krekova Narodna ekonomija (pisana), dr. Dačkotov Občinski red, Tavčarjev Slovenski pravnik itd.

Letošnji pridelek krompirja v Avstriji. Izvzemši južno Tirolsko, Goriško, Furlanijo, Kranjsko in Dalmacijo se je v celi Avstriji pridelalo veliko manj krompirja od lani. Tega je krivo mnogo mokrotno vreme, vsled česar gnije krompir. V Galiciji so obilni nalivi preprečili kopanje tega sadeža. Na Nižje Avstrijskem se je letos pridelalo polovico manj krompirja od lani.

d Velikanska krava. Dne 13. novembra so odposlali z Jeubacha na Tróiskem na Dunaj kravo, ki je tehtala 1000 klg. Cena ji je bila 2000 kron. Dne 25. m. m. pa so prodali istotam 850 klg težko kravo za 1300 kron.

Stlačen gnoj. Če hočeš imeti dober gnoj, ga moraš tlačiti. To je glavno pravilo za dobro ravnanje z gnojem. Le žal, da se naši gospodarji tako malo zmenijo za tlačenje gnoja. Navadno ga puste v razkopanih kupih kakor ga tja namečejo. Na ta način se ga prijemajo škodljiva plesnoba, na ta način ga dež bolj izpira in na ta način vhaajo tudi veliko lažje vse tiste snovi, ki puhte iz gnoja v zrak. Gnoj se bolj suši in kvari. Vse to vedo tudi naši gospodarji. Oni tudi vedo, da je med plesnivim in izpranim gnojem in med masnim gnojem velika razlika, ali vendar jih ne pripraviš do tega, da bi gnoj poravnali in tlačili! Ali ni to čudno? Po drugih naprednih deželah najdeš povsod na kmetih skrbno napravljene in stlačene kupa gnoja, pri nas pa povsod razkopane, kakor da bi ne poznali vrednosti gnoja. Kdor z gnojem slabo ravna, dela pri gnoju ravno tako škodo, kakor bi jo delal s senom, ako bi ga spravljal pod streho, ki ne drži vode. Z pomnimo si to!

Če svinja nima mleka. Pripeti se včasih, da svinja nima v prvih dneh po kotenju dosti mleka. V tem slučaju se priporoča, da se vime drgae; na ta način priteče v vime več krvi, ki je potrebna za tvorbo mleka. Priporoča se pa tudi ob enem, da dajemo svinji v krmo nekoliko janceža, ki vpliva posebno ugodno na tvorbo mleka.

Nova gospodarska šola. V Hrabu na Češkem se je ustanovila nova gospodarska šola, in sicer travniška šola. Učenci se bodo učili v njej umno ravnanje s travniki. Poljedelsko ministarstvo je dovolilo 1000 K podpore. Pri nas pa snujejo „narodne“ stranke, namesto da bi se ljudstvu pomagalo.

Književnost.

Nova knjiga. Dotiskana je že večkrat napovedana knjiga: Civilnopravdni red in sodni pravilnik z dne 1. avgusta 1895 z uvodnima zakonoma, z drugimi zakoni, ukazi in razpisi civilnopravnega obsega ter odločbami najvišjega sodišča, z dodatki

Vsaka beseda
stane 2 v.Najmanjša
objava 45 v.

MALA OZNANILA

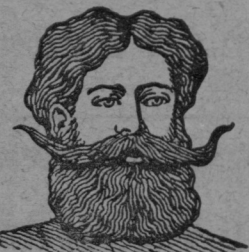
Vsaka beseda stane 2 vin.

Vsaka beseda
stane 2 v.Večr. objava
pe dogovoru.

Ti inserati se sprejemajo samo proti predplačilu. Pri vprašanjih na upravnštvo se mora pridjati znamka za odgovor.

Štampilje

iz kavčuka, modele za pred-
ti-karije, izdeluje po ceni
Karol Karner, zlatar in gra-
ver v Mariboru, Gosposka
ulica št. 15. (11-9)**Pozor, kmetje in fantje!** V
moji lekarniški praksi, katero izvršu-
jem že 25 let, se mi je posrečilo sča-
soma iz-
najti sred-
stvo za
rast brk i
las, proti
izpadanju
las in za
odstrani-
tev prhlja
(luskia) na
glavi, to je
Kapilor
t. l. Cena
franko na
vsako pošto: 1 lončič 3 K 60 v,
2 lončka 5 K. Prosim, da se naroči
samo od mene. Naslov je: P. Jurišič,
lekarnar v Pakracu, Slavonija. Denar
se pošlje naprej ali s poštanim po-
vzetjem. 635 10Cena (franko na vsako pošto) je: 1
lončič 3 K 60 v, 2 lončka 5 K. Treba,
da si vsaka obitelj naroči. Prosim, da
se naroči samo od mene pod naslovom:
P. Jurišič, lekarnar, Pakrac, Slavonija.
Denar se pošlje naprej ali s poštanim
povzetjem. 635 10**Vsake vrste debila** od 4 metre
dolžine kupim za najvišjo ceno na
mestu lesnega skladišča ali kolodvora
v Mariboru. Na to opozarjem posest-
nike, ki ne morejo dobiti daljših debel
iz svojih gozdov. Janez Špes, lastnik
žage, Maribor. 18-9**Znano po ceni** se kupi vse rezno
blago, zgotovljene obleke in perilo v
vsaki velikosti pri Adolfa Wesiak,
Maribor, Dravska ulice 4. 608 8**Vsem posestnikom vino-
gradov.** Naznanjam, da bom imel
letošnji jesen in prihodnji spomlad
32.000 na suho cepljenih trt na pro-
daj in sicer cepljene na Rip. Portal.:
12.000 šipona, 10.000 laški rilček,
5000 silvanec, 8000 burgundec, 1000
muškata in 1000 žlahtnina, bela in ru-
deča. Prodajam edino le I. vrste do-
bro vkoreninjene in dobro zaraščene
po 140 K 1000 kom. Za jesen od-
vzete trte sprejemam naročila do 15.
novembra, za na spomlad pa, dokler
bo kaj zaloge. Na naročila brez are
se ne bom oziral. Franc Muršič,
posestnik in trtnar v Senčaku, Sv.
Lovrenc v Slov. gor., pošta Juršinci
pri Ptju. 672 (10-10)**Novo zidana hiša** v Mariboru,
12 let davka prosta, s štirimi stano-
vanji, nese na mesec 72 kron najem-
nine, v lepi ulici na solnčnem kraju,
5 minut od farne cerkve, sposobna za
vsako obrt; zraven je tudi gospodarsko
poslopje, že zidan prostor za kravji
hlev, štiri svinjski hlevi, lep vrt, torej
lepa prilagodnost za prihodnost, se proda.
Kdo? pove upravnštvo. 732 (3-3)**280 hl novega vina** lastnega pri-
delka, prav dobre kakovosti, je na
prodaj. Gregorič-dediči, Jurovič, pošta
St. Vid pri Ptju. 737 (3-3)**Pozlatarski pomočnik**, dobro
izurjen v tej stroki, se sprejme za celo
zimo v delo. Ponudbe na Jakoba Go-
lobič, kipar, Ljutomer. 726 (3-3)**Pozor, kmetice in dekleta!**
V moji lekarniški praksi, katero iz-
vršujem že 25 let, posrečilo se mi
je, iznajti
najboljše
sredstvo za
rast las,
to je Ka-
pilor št. II.
Isti deluje,
da posta-
nejo lasi
gosti, dolgi
in odstra-
njuje prhlj-
luskine
na glavi.**Sodarskoga učenca** sprejme
Ivan Klemenak, sodar v Mozirju,
Stajersko. 751 (3-1)**Prodajalka**, poštna, resna ter
primerno močna, slovenščine in deloma
nemščine v govoru in pisavi ter nekaj
šivanja vešča, se takoj sprejme v
trgovino z mešanim blagom na deželi.
Ponudbe pod M. Zinauer, Sv. Jakob v
Slov. goricah. 759 (2-1)**Zgubil je** v nedeljo 9. t. m. Karl
L. pko v Gosposki ulici 20 kronski ban-
kovec. Najdeni denar naj se blagovoli
oddati v Kor. ulici št. 9 pri g. Neratu.
756 (1-1)

Vinogradniki!

**I. štaj. trsničarska za-
druga pri Sv. Lovrencu v
Slov. gor., pošta Juršinci ima
še na prodaj cepljene trte:**Nekaj tisoč laškega rilčka,
žlahtnina, belega burgundca, sil-
vanca, kapšine, mozlerja, tra-
minca (na Portalis), žlahtnina
(bele in rdeče mešane), cepljene
na Solon's. 753 (1-1)Kdor naroči pred 15. janu-
arjem 1907, dobi po 16 kron
100 trsov, pozneje 2 K dražje.Na naročila brez priložene
are 10% se ne ozira.

Podvizajte se toraj!

**Za mesarje in gostilni-
čarje! Zelo ugodna
priložnost!**Zraven šole na najlepšem pro-
storu Sv. Jurja ob Ščavnici stoječa
enonadstropna hiša z gostilno, mesarijo
in prodajo tobaka, h kateri spada še
druga hiša, v kateri je sedaj poštni
urad, velika lepa ledenica za približno
100 voz leda ter klavnica za živino.
Gospodarsko poslopje, svinjak z 10
hlevi, velik lep vrt za sočivje in blizu
1 oral lepega sadonosnika, nadalje
20 oralov zemlje (ujiv, travnika in
gozda, 11 oralov v enem kosu). Lep
vinograd, pri katerem je lepa zidana
hiša, hlevi za živino itd., vse z opeko
krito, 1 oral trte, 1 1/2 oral sadono-
nika in pol oral njeve, lega jugoza-
hodna, mlin ob Ščavnici ob veliki cesti
v Okoslavcih na štiri tečaje z prečo
za olje, h kateremu spada tudi lep
travniki, je pod zelo ugodnimi pogoji
na prodaj.Cena in pogoji se izvedo pri po-
sestnici **Mar. Trstenjak**, gostil-
ničarki in veleposestnici pri Sv. Jurju
ob Ščavnici. 726 (5-3)**Trgovina se da v najem** pri
Sv. Benediktu v Slov. gor., založena z
raznovrstnim blagom in dobro idoča.
Ponudbe do novega leta. Več se izve
pri Fr. Fišer, posestniku pri Sv. Be-
nediktu v Slov. goricah. 701 (1-1)**Hiša**, 9 let davka prosta, 3 stano-
vanja, 3 kuhinje, 2 podstrešni sobi in
klet. Nese na mesec 42 kron najemnine
in je zraven gospodarsko poslopje,
vodnjak, vrt za zelenjavo, tudi lepa
njiva, ki meri 1030 kvadratnih sež-
njev, je zaradi preselitve na prodaj
za 7400 kron. Lastnik Fr. Neudauer
v Zgornjih Poberžah, Dammgasse 219
pri Mariboru. 703 (2-1)**Močen lončarski učenec** se
sprejme pri Jožetu Matjaž, lončarju
v Mozirju. 704 (3-1)Išče se **oženjen majer** z 2 ali
3 delavnimi močmi v bližini Maribora.
Naslov pri upravnštvo. 758 (2 1)

Oklic.

A 114/5
100V zapuščinski zadevi za rajnim Matiji Hren po
dom. Rahle od Sv. Križa h. št. 18 se je vsled prošnje
postavnih dedičev dovolila prostovoljna sodna dražba
celega nepremakljivega in premakljivega premoženja
po predloženimi dražbenimi pogoji in se v to svrhu
določil dan

21. decembra 1906

dopoldne ob 11. uri tusodno uradna soba št. 1 s tem
pristavkom, da se nepremičnine, obstoječe iz vloz. št. 5
in 4 katasterske občine Sv. Križ in nepremičnine ne
bodo oddale pod skupno izključno ceno po 9570 kron,
ali pa, ako tega nihče ne bi obljubil, izpod 4000 kron.
Vsak dražbenik ima položiti v roke soduega komisarja
20% vadij, toraj 1914 kron. Zdražitelj mora v treh
mesečih po dražbenem dnevu položiti polovico izkupila
(največje ponudbe) s 5% obresti od dneva dražbe,
nadalje v 6 mesečih po dražbenem dnevu drugo polo-
vico izkupila s 5% obrestmi.Zdražitelj ne sme, predno ne položi prvo polovico
izkupila, lesa sekati v gozdih prodanega posestva.Male terjatve, ki so na posestvih vknjižene, so
poplačane in toraj indeliste vknjižene.Ostala vsebina dražbenih pogojev, ki se imajo pred
začetkom dražbe prečitati, zapisnik o inventuri in ce-
nitvi in zemljiško-knjižni izvleček se morejo v sodni
pisarni in pri dražbi vpogledati.Posestvo leži približno 3/4 ure od trga Konjice
oddaljeno tik državne ceste. 752 (1-1)**C. kr. okr. sodišče v Konjicah**, I. odd.,
dne 1. decembra 1906.

Marijine kapljice.

Te kapljice se rabijo za vse notranje in
zunanje bolezni — to je do sedaj naj-
bolje hišno zdravilo, ki izvrstno deluje
in pomaga v mnogih boleznih. Osobito
deluje izvrstno proti protinu (gihtu),
reumatizmu, bolenju, trganju, glavob-
olu, zobobolu, prsobolu, kašlju, pre-
hlajenju, sušici, jetrni in bubrežni
bolezni, želodčni in črevesni bolezni,
napihavanju, grču, zgagi, proti blju-
vanju itd. Krepi živce in telo, torej ne-
obh dno potrebno za vsako hišo.

Imam tisoče zahvalnih in priznalnih pisem.

Delujejo izvrstno in zanesljivo. — Dobrega in ugodnega okusa so,
tako, da jih vsak rad vzame in tudi otroci.Cena je franko na vsako pošto: 765 (10-1)
12 stekleničic (1 tucat) 5 K, 24 stekleničic (2 tucata) 8-60 K
86 stekleničic (3 tucate) 12 40 K.

Manje od 12 stekleničic se ne razpošilja.

Prosim, da se naročuje samo od mene pod naslovom:

Ljekarna k zlatemu orlu, Pakrac, Slavonija.

Slovenci! Kupujte „Narodni kolek“!

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta 19 v Medjatovi hiši, v pritličju, Dunajska cesta 19

sprejema: zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi; 2. zava-
rovanja zvonov proti poškodbi; in 3. zavarovanja za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaju
za življenje in nezgode. — Pojasnila daje in sprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter po-
streže na željo tudi s preglednicami in ceniki. — Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema
zavarovanja pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. — V krajih,
kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel.
Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

Glavno poverjenišstvo za Spod. Štajersko in Koroško g. Avg. Weixl, Maribor. 14 24-22

Edina domača zavarovalnica! — Svoji k svojim!

Pozor!
Bolnemu zdravje!

Čitaj!
Slabemu moč!

Pakraške želodčne kapljice

Pakraške želodčne kapljice delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, izganjajo male in velike gliste, odstranjajo mrzlico in vse druge bolezni, ki vsled mrzlice nastanejo. Zdravijo vse bolezni na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo zoper bolezni maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni kmečki in meščanski hiši. Naj vsakdo naroči in naslovi:

Peter Jurišić,
lekarnar v Pakracu štv. 100
Slavonija.

Denar se pošilja naprej ali s poštним povzetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto):

12 stekleničic (1 ducat) 5 K, 24 stekleničic (2 ducata) 8 K 40
36 stekleničic (3 ducati) 12 K.

Manj od 12 stekleničic se ne razpošilja.

Slavonska zel:

Se rabi s prav sijajnim in najboljšim uspehom proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti boderju, kataru in odstranjuje goste sline ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsni in pljučnih katarih. — Cena je sledeča (franko na vsako pošto):

2 originalni steklenici 3 K 40 v 4 originalne steklenice 5 K 90 v
6 originalnih steklenic 8 K 20 v.

Manj od dveh steklenic se ne razpošilja.

Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

620 19

P. Jurišić, lekarnar v Pakracu 100, Slavonija.

Alojzij Pinter

trgovina v Slov. Bistrici (pri farni cerkvi)

priporoča celemu okraju vedno lepo zalogo vsakovrstnega zimskega blaga, sukno, loden, hlačevino, platno, velike robe itd.

Zaloga dolgega železa, obročev, osl, pločevine, žlc ter vse druge železnine. 701 (5-5)

Jožef Kolarich

mizarski mojster, Maribor

Franc Jožefova cesta št. 9 v lastni hiši
absolviran obiskovalec tečaja mojstrov na c. kr. tehničnem obrtnem muzeju na Dunaju,

se priporoča slav. občinstvu in čast. duhovščini v izdelovanje vseh

**mizarskih izdelkov za poslopja,
pohištva in oprave za sobe in
prodajalne**

ter vsako delo pri šoli in cerkvi v vseh slogih najfinjšega in priprostega izdelka. — Načrti in proračuni zastoj. 488 10

Slovenci!

Spominjajte se ob raznih prilikah naše dične, prepotrebne šolske družbe sv. Cirila in Metoda!

Štefan Kaufmann,
trgovec z železnino
v Radgoni 595 8

priporoča svojo veliko zalogo

**lepo pozlačenih
nagrobni križev**
po jako nizki ceni.

Vizitnice
izdeluje po nizki ceni
Tiskarna sv. Cirila.

Za Božič in novo leto

Razglednice

in

voščila

prodaja na drobno in debelo zelo po ceni

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Vsem posestnikom vinogradov!

Naznanjam s tem, da bom imel meseca novembra in prihodajo spomlad

več tisoč suho cepljenih trt na prodaj

različnih, dobrih vrst, na Ripario Portalis, Rupestris montikolo in Solonis, cepljene na Laški rilček, Zlahtnino, Šipon rumeni, Burgundec beli, Zelenič, Muškati in Traminec itd.

Vse vrste so dobro zaraščene in dobro vkoreninjene; cena je za 1000 komadov 160 kron.

Nadalje imam oddati tudi več tisoč divjih korenjakov in ključev. — Vse trte smejo se izvažati in pošiljati le v okužene občine.

Znane in zanesljive posestnike počakam pol leta na denar, ako je v gospodarstvu velika nesreča, tudi eno leto.

Posameznim glasilom je priložiti znamko ali dopisnico za odgovor. Na vprašanja brez znamke za odgovor se ne odgovarja. Ustreglo se bo, dokler je kaj v zalogi. Oglasi naj se pisмено ali ustmeno pri

Filipu Mulec,

trtnarju pri Sv. Trojici v Slov. Gorlah.

Posojilnica - Rajfajzenovka

v Žičah pri Konjicah

724 se otvori dne 15. grudnia 1906 (1-2)

za župnije: Žiče, Špitalič, Lrče, Št. Jernej in občino Tepanje.

Uradni dan bo vsako nedeljo po jutranjem cerkvenem opravilu.

Vloge se obrestujejo po 4 1/2 %, posojila se dajejo za 5 1/2 %.

**Vsaka slovenska gospodinja rabi samo
slovensko cikorijo**

v korist družbe sv. Cirila in Metoda,
katere izdeluje in prodaja „Prva jugoslovanska
tovarna za kavine surogate v Ljubljani“.

Kaj je? **!! Pozor !!** Kaj je?

Kupujte le v novi trgovini

Grajski trg 2 **M. E. Šepec, Maribor,** Burgplatz 2

(v lastni hiši)

kjer se nabaja največja zaloga manufakturnega, suknenega, platnenega in konfekcijskega blaga. Razen tega je tudi velika izbira zimskih robov razne vrste, odej in koev, moških in ženskih srajc, kravat, ovratačkov, nogavic, predpasnikov itd.

Za božič se priporoča posebno velika izbira daril po najnižjih, brezkonkurenčnih cenah. Na cene in inserate drugih tvrdk naj se ne ozira.

748 (3-2)

Ob nedeljah popoldan velika božična razstava.